

ПРОЕКТ

**ГРЕБІНКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ**

РІШЕННЯ

Про затвердження «Правил приймання стічних вод у систему каналізації виробничого підрозділу «Гребінківське будівельно – монтажне експлуатаційне управління» міста Гребінка»

Розглянувши звернення виробничого підрозділу «Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління» від 19.05. 2016 року № БМЕУ8-01-16/591, керуючись Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водним кодексом України, Правилами охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465, Правилами приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затверджених наказом Держбуду України від 19.02.2002 року № 37, Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008р. №190 та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Гребінківської міської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити «Правила приймання стічних вод у систему каналізації виробничого підрозділу «Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління» міста Гребінка»(додаються).
2. Відділу з питань соціально-економічного розвитку та земельних відносин виконавчого комітету Гребінківської міської ради забезпечити оприлюднення цього рішення в газеті «Гребінчин край», розміщення на офіційному сайті Гребінківської міської ради.
3. Рішення набуває чинності з дня його опублікування в засобах масової інформації.
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови Зінченка В.М.

Міський голова

В.І. Колісніченко

ВИРОБНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ «ГРЕБІНКІВСЬКЕ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНЕ
ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ»
РЕГІОНАЛЬНОЇ ФІЛІЇ «ПІВДЕННА ЗАЛІЗНИЦЯ»
ПУБЛИЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»

Погоджую:

Начальнику Лубенського
міськміжрайонного управління
головного управління Державної
санітарно-епідеміологічної служби
у Полтавській області

_____ Г.М.Назаренко

Погоджую:

Директор Департаменту з питань
нафтогазового комплексу,
промисловості, екології та природних
ресурсів у Полтавській області

_____ І.А.Піддубний

Затверджую:

Гребінківський міський голова

_____ В.І.Колісніченко

Затверджую:

Начальник Виробничого підрозділу
«Гребінківського будівельно-монтажного
експлуатаційного управління»
Регіональної філії «Південної залізниці»
ПАТ «Українська залізниця»

_____ А.В.Запорожець

**ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ
СТІЧНИХ ВОД
У СИСТЕМУ КАНАЛІЗАЦІЇ
ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ГРЕБІНКІВСЬКОГО БУДІВЕЛЬНО-
МОНТАЖНОГО
ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ»
міста ГРЕБІНКА**

1. Загальні положення

1.1. Правила розроблено відповідно до Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища", Водного кодексу України, постанови КМУ від 1.03.1999р. № 303 "Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і стягнення цього збору" із змінами і доповненнями, «Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» (постанова КМУ від 25.03.1999р. № 465), «Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України» (наказ Держбуду України 19 лютого 2002 року № 37) та «Інструкції про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів» (№402/6690 від 26 квітня 2002р), «Санитарные правила содержания территорий населенных мест» (№ 4690-88 от 05.08.1988), Правила користування системами комунального водопостачання та водовідведення в містах і селищах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (із змінами та доповненнями).

1.2. Дані Правила спрямовані на запобігання порушення у роботі мереж і споруд каналізації, підвищення ефективності роботи цих споруд і безпеки їх експлуатації та забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод Підприємств.

1.3. Правила встановлюють єдиний на території міста порядок скиду промислових та інших стічних вод у систему каналізації.

1.4. Правила приймання є обов'язковими для всіх Підприємств, яким Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління (далі БМЕУ-8) надає послуги з водовідведення та які розташовані на території даної місцевої ради.

1.5. БМЕУ-8 встановлює кожному конкретному Підприємству режими і нормативи скиду забруднюючих речовин у систему каналізації населеного пункту, які не підлягають погодженню з місцевими органами Мінекоресурсів та МОЗ України.

1.6. БМЕУ-8 приймає стічні води Підприємств до відомчої каналізації за умови, якщо каналізаційна мережа та очисні споруди каналізації мають резерв пропускної спроможності, показники якості стічних вод Підприємства задовольняють вимогам місцевих Правил приймання та укладеного з БМЕУ-8 договору на приймання стічних вод.

1.7. Приймання в каналізацію стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від Підприємств і приватного сектора, здійснюється тільки в визначених БМЕУ-8 місцях. Підприємства або приватні власники сплачують за їх транспортування та очистку згідно з договором.

1.8. Терміни, що вживаються у цих Правилах, мають таке значення:

абонент, споживач -- юридична особа, яка уклала договір з БМЕУ-8 на надання послуг водопостачання та (або) каналізації;

залповий скид у каналізацію -- скид стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин, що перевищують установлені місцевими Правилами приймання більш як у 20 разів;

ДК – допустимі концентрації;

збірний колектор -- трубопровід, який збирає стічні водозокремих випусків та передає їх у головний каналізаційний колектор;

каналізація -- сукупність споруд та мереж, призначених для відведення та очищення стічних вод;

каналізаційний випуск Підприємства -- трубопровід, яким стічні води Підприємства випускаються у збірний чи головний каналізаційний колектор;

контрольний колодезь -- колодезь на каналізаційному випуску Підприємства безпосередньо перед приєднанням до збірного чи головного каналізаційного колектора;

локальна каналізація -- сукупність каналізаційних споруд, призначених для відводу стічних вод окремого Підприємства, території;

локальні очисні споруди -- споруди для очищення стічних вод окремого Підприємства, території до відповідних вимог;

стічні води Підприємств -- усі види стічних вод, що утворилися внаслідок їхньої діяльності після використання води в всіх системах водопостачання (господарсько-питного, технічного, гарячого водопостачання тощо), а також поверхневі та дощові води з території Підприємства (з урахуванням субабонентів);

субабонент -- водокористувач, який одержує воду з міської водопровідної мережі або скидає стічні води в міську каналізаційну мережу через мережі абонента за укладеною з ним угодою та за погодженням з БМЕУ-8;

рідкі відходи -- рідкі нечистоти, помий та інші побутові стоки.

перевізник -- підприємства або особи, які мають відповідний дозвіл на перевезення рідких нечистот.

2. Права й обов'язки Гребінківського будівельно-монтажного

**експлуатаційного управління при наданні послуг з водовідведення
та підприємств,
які користуються послугами з водовідведення**

2.1. Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління має право:

- розробляти, погоджувати та представляти на затвердження виконавчим органам рад місцеві Правила приймання стічних вод підприємств, а також зміни і доповнення до них;

- контролювати якість, кількість та режим скиду стічних вод Підприємств;

- пред'являти Підприємствам у встановленому порядку рахунки за скид понаднормативних забруднень із застосуванням коефіцієнта кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень, при порушенні цих Правил;

- здійснювати раптовий (у будь-яку годину доби), не погоджений з Підприємством заздалегідь відбір проб для контролю за якістю стічних вод, що скидаються. Порядок та періодичність відбору проб визначаються в даних Правилах приймання;

- вимагати від Підприємств будівництва локальних очисних споруд при систематичному скиді понаднормативних забруднень, установа на випусках стічних вод у контрольних колодязях (камерах) пристроїв для регулювання режиму скиду і визначення кількості та якості стічних вод згідно з місцевими Правилами приймання;

- відмовляти в прийманні до каналізації додаткових об'ємів стічних вод або забруднюючих речовин при роботі очисних споруд каналізації з гідравлічним перевантаженням або перевантаженням щодо забруднень;

- обмежувати скид стічних вод у міську каналізацію при невиконанні Підприємствами цих Правил та заходів з нормалізації якості та режиму скиду стічних вод, а також при несвоєчасній оплаті ними послуг водовідведення;

- відключати Підприємства від мереж водопроводу та каналізації після письмового попередження у разі відсутності договору або ухиленні від укладання або продовження (переукладення) договору; несплати або несвоєчасної оплати послуг водовідведення; невиконання Підприємствами умов договору, цих Правил та заходів з нормалізації якості та режиму скиду стічних вод;

- пред'являти Підприємствам претензії та позови (в установленому порядку) щодо відшкодування збитків, заподіяних системам комунальної каналізації, а також виставляти рахунки за скид понаднормативних забруднень;

- на компенсацію грошових сум, що були сплачені БМЕУ-8 з причини порушення природоохоронного законодавства, за рахунок тих Підприємств, які порушували місцеві Правила приймання та умови договору;

- погоджувати проектну документацію на будівництво локальних очисних споруд Підприємств, провадити вибірковий контроль ефективності їх роботи та вимагати їх налагодження або реконструкції для досягнення вимог місцевих Правил приймання;

- застосовувати в разі порушень умов договору передбачені договором санкції та розірвання договірних відносин.

2.2. Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління зобов'язане:

- забезпечити приймання, відведення і очистку стічних вод у межах розрахункових проектних показників очисних споруд даного населеного пункту у разі відповідності якості і режиму скиду стічних вод Підприємства умовам укладеного договору та місцевим Правилам приймання за умови відсутності заборгованості за послуги водовідведення;

- установлювати кожному Підприємству кількісні та якісні показники приймання стічних вод до міської каналізації, а також вимоги щодо додержання певного режиму скиду стічних вод з урахуванням діючих вимог водокористування при укладанні договорів з Підприємствами на послуги водовідведення;

- доводити Підприємствам протягом місячного терміну після внесення змін до місцевих Правил приймання зміни у вимогах до якісних показників стічних вод Підприємств, пов'язані із змінами лімітів на скид забруднюючих речовин у водні об'єкти;

- здійснювати нагляд за технічним станом систем каналізації населеного пункту, умовами скиду стічних вод Підприємств та за виконанням Підприємствами даних Правил приймання вимог договору.

2.3. Підприємства мають право:

- користуватися послугами міської каналізації з приймання, відведення і очищення стічних вод після виконання ними вимог щодо приєднання абонентів до комунальної або відомчої каналізації відповідно до цих Правил ;

- перевіряти розрахунки допустимих концентрацій забруднюючих речовин в стічних водах свого Підприємства, виконані БМЕУ-8, та оскаржувати їх;

- звертатися до господарського суду з оскарженням неправомірно(на їх погляд) виставлених рахунків та вимагати проведення аналізу стічних вод підприємства.

2.4. Підприємства зобов'язані:

- виконувати в повному обсязі вимоги цих Правил, та договору на послуги водовідведення, своєчасно оплачувати рахунки за надані послуги;

- дотримуватись установлених в угоді кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках Підприємства;

- оплачувати рахунки за скид понаднормативних забруднень при порушенні встановлених показників;

- виконувати на вимогу БМЕУ-8 до визначеного терміну попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивозом утворених при цьому осадів, якщо стічні води Підприємства не задовольняють вимогам даних Правил приймання. (Якщо Підприємство не може забезпечити на даний час виконання місцевих Правил приймання за деякими показниками, воно може укласти угоду про тимчасове приймання таких стічних вод на окремих умовах);

- при збільшенні об'ємів стічних вод -- звернутися до БМЕУ-8 за одержанням нових технічних умов на приймання стічних вод Підприємства до міської каналізації та переоформленням договору;

- надавати працівникам БМЕУ-8 необхідну інформацію щодо своєї системи каналізації, допомогу при відборі проб стічних вод підприємства, вивченні режиму їх скиду, обстеженні системи каналізації підприємства та локальних очисних споруд;

- враховувати та сплачувати за об'єм стічних вод, що утворюється внаслідок випадання атмосферних опадів, сніготанення та здійснення поливально-мийних робіт під час прибирання територій (далі -- поверхневі стічні води), і неорганізовано потрапляє в мережі водовідведення споживачів або через дощозбірники і колодязі на мережах водовідведення, які розташовані на території споживачів, у мережі водовідведення виробника;

- при порушенні даних Правил приймання вживати необхідних заходів для усунення порушень, а також інформувати про це БМЕУ-8 та органи охорони природи;

- компенсувати збитки, заподіяні стічними водами системам міської каналізації, водному об'єкту або іншим абонентам міської каналізації;

- брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних мереж своїми силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи міської каналізації у разі погіршення технічного стану та аварійних руйнувань системи міської каналізації з вини Підприємства;

- здійснювати регулярний лабораторний контроль за якістю, кількістю, режимом скиду стічних вод та на вимогу БМЕУ-8 надавати відповідні звітні дані;

3. Порядок укладання договорів і умови приймання стічних вод підприємств у каналізаційну мережу

3.1. БМЕУ-8 приймає стічні води Підприємств до каналізації за умови, якщо каналізаційна мережа та очисні споруди каналізації мають резерв пропускної спроможності, показники якості стічних вод Підприємства задовольняють вимоги цих Правил та умови укладеного з БМЕУ-8 Договору на приймання стічних вод.

3.2. Підключення Абонентів до каналізаційної мережі дозволяється лише за наявності проекту приєднання до міської каналізаційної мережі, розробленого у відповідності до чинних норм проектування та узгодженого з БМЕУ-8 у встановленому порядку.

3.3. Взаємовідносини між БМЕУ-8 і Абонентами регламентують Договір про надання послуг з водопостачання та/або водовідведення (далі Договір), Технічні умови (далі ТУ) на скид стічних вод, а також ці Правила і нормативні акти, що діють у період дії Договору.

3.4. Договір розробляє БМЕУ-8. Істотними умовами Договору є:

- Обсяги та режим скиду стічних вод;
- Розмір та порядок оплати послуг водовідведення;
- ДК забруднюючих речовин у стічних водах, що скидаються Підприємством
- Розмір та порядок плати за скид стічних вод з наднормативними забрудненнями
- Права та обов'язки сторін договору;
- Відповідальність сторін Договору;
- Розмежування балансової належності мереж і експлуатаційна відповідальність сторін договору.

3.5. Договір укладається при наявності ТУ на скид стічних вод, що видаються Абоненту БМЕУ-8 на підставі Акту обстеження підприємства (Додаток №1, Dodatok №2).

3.6. Для одержання ТУ на скид стічних вод і укладання Договору Абонент не менш, ніж за місяць до початку скиду стічних вод (або до закінчення терміну дії попереднього Договору) надає такі документи:

1. Лист-заявку на укладання Договору із зазначенням пропонуваного до приймання у каналізацію об'ємів стічних вод, графіка їх скидання та характеристику складу стічних вод за кожним з випусків;

2. Паспорт водного господарства, який містить:

- вкопійовання із генплану міста в масштабі 1:500 з внутрішньою мережею каналізації підприємства, випусками до міської системи і вказаними контрольними колодязями;
- характеристику системи водоспоживання та водовідведення Підприємства;
- індивідуальні норми водоспоживання та водовідведення на одиницю продукції або послуг;
- баланс водоспоживання та водовідведення підприємства;
- При наявності у Абонента локальних очисних споруд: а) схему локальних очисних споруд; б) копію довідки або договору про місце заховання твердих та

рідких відходів, і термінах їхнього вивозу, узгоджених із природоохоронними органами; в) характеристику очищених стічних вод.

- Характеристику скиду у міську мережу каналізації.

3. Довідку про водокористування з усіх джерел і копію дозволу на спецводокористування;

4. При наявності субабонента(ів) – Паспорт(и) водного господарства субабонента(ів);

5. Форми державної статистичної звітності;

6. Копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;

7. Копію довідки про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ).

3.7. Для об'єктів (Підприємств), що вперше приєднуються до каналізаційної мережі або що вводяться в експлуатацію після реконструкції, крім вищезгаданих документів у п.3.5. додатково надаються такі документи:

- Акт державної технічної комісії про введення в експлуатацію об'єкту;
- Акт технічного приймання мереж водопостачання та водовідведення, вузла обліку;
- Проект підключення підприємства до міської мережі каналізації для узгодження з БМЕУ-8;
- Акт приймання виконаної роботи по підключенню підприємства до міської каналізаційної мережі.

3.8. Договір розробляє БМЕУ-8 у 30-денний термін з моменту подачі Підприємством листа–заявки, відповідно до Правил користування, цих Правил, поданих Підприємством матеріалів, лімітів скиду забруднень у водний об'єкт, встановлених для БМЕУ-8 органами Міністерства охорони навколишнього середовища, та Акту обстеження підприємства. За цей час Абонент зобов'язаний надати БМЕУ-8 можливість обстежити систему водовідведення об'єкту і відібрати проби стічних вод (для діючих Підприємств). На основі одержаних даних виконується Акт обстеження підприємства (Додаток №2). У разі існування у Абонента декількох промислових майданчиків за різною адресою, на кожний об'єкт виконується окремий Акт обстеження. БМЕУ-8 видає ТУ на скид стічних вод у каналізаційну мережу, оформлює Договір на приймання стічних вод у міську каналізацію та передає два примірника Договору Підприємству-абоненту.

3.9. У 20-денний термін Абонент зобов'язаний оформити Договір зі свого боку та повернути один примірник Договору до БМЕУ-8. Договір набирає чинності після досягнення домовленості з його умов та підписання сторонами.

3.10. Абонент не має права підключатися та скидати стічні води до каналізаційної мережі без одержання ТУ на скид і оформлення Договору .

3.11. В ТУ на скид стічних вод Підприємства фіксується кількість, склад і якість стічних вод, які Абонент має право скидати у каналізаційну мережу, передбачається обов'язкове обладнання на випуску контрольного колодязя (КК), що розташовується за межами підприємства*, і виконання інших умов і заходів, направлених на забезпечення безаварійної і безпечної роботи системи водовідведення міста, а саме: - запровадження технологічних процесів, які дозволять зменшити кількість забруднених стічних вод та фактичну концентрацію (СФ) забруднюючих речовин; - влаштування систем оборотного водопостачання; - попереднє очищення стічних вод на локальних очисних спорудах або спільне попереднє очищення стічних вод даного об'єкта зі стічними водами інших об'єктів на кушових очисних спорудах; - обробка осадів локальних очисних споруд і вирішення питання про місце їх захоронення або утилізації; - обладнання контрольних колодязів пристроями для регулювання режиму скиду і визначення кількості та якості стічних вод; - і т.д. ТУ встановлюють терміни виконання заходів, що передбачаються.

3.12. Обсяги стічних вод, що скидаються Абонентом у каналізацію визначаються згідно з Правилами користування з урахуванням даних Паспорта водного господарства та Акта обстеження Підприємства і встановлюються Договором.

3.13. При підрахунку загального обсягу стічних вод від Підприємства враховується додатковий обсяг стічних вод, що утворюється внаслідок випадання атмосферних опадів, сніготанення та здійснення поливально-мийних робіт під час прибирання територій (далі – поверхневі стічні води), Ор і неорганізовано потрапляє в мережі водовідведення Абонентів або через дощозбірники і колодязі на мережах водовідведення, які розташовані на території Абонентів, у мережі водовідведення виробника і визначається за формулою:

а) при загальносплавній системі каналізації

$$O_p = O_d + O_c + O_{pm},$$

де **O_p** – середньорічний об'єм поверхневих стічних вод, куб. м/рік;

O_d – середньорічний об'єм дощових вод, куб. м/рік;

O_c – середньорічний об'єм снігових вод, куб. м/рік;

O_{pm} – середньорічний об'єм поливально- мийних вод, куб. м/рік;

Середньорічний об'єм дощових вод, снігових вод та поливально-мийних вод визначаються згідно п. 4.11., 4.12., 4.13. Правил користування

б) при роздільній системі каналізації – у розмірі 20% від додаткового обсягу стічних вод, розрахованого згідно з п. «а». Якщо при роздільній системі водовідведення на території абонента встановлена та зафіксована актом за участю представника БМЕУ-8 наявність провалів ґрунту біля люків колодязів, відсутність кришок люків, а також пряме підключення зливових вод до мереж водовідведення, кількість додаткового обсягу стічних вод визначається згідно з п. «а».

3.14. Середньорічний об'єм дощових вод, **O_d**, визначають за формулою:

$$O_D = 10h_D k_D F_D,$$

де h_D - кількість опадів за теплий період року, мм, визначається за метеорологічними даними;

k_D - загальний коефіцієнт стоку дощових вод, що враховує кількість дощових вод (шар або об'єм), що надходить у мережі водовідведення за певний період часу (доба, місяць, сезон, рік), від усієї суми атмосферних опадів, що випали за цей період;

F_D - загальна площа стоку дощових вод, га.

Загальний коефіцієнт стоку дощових вод для площ стоку з різним видом поверхні визначається на підставі даних, наведених у додатку 3 до цих Правил.

Загальний коефіцієнт стоку, k_D для населених пунктів з чисельністю населення до 50 тис. осіб дорівнює 0,35, згідно додатку №3 до Правил №190.

Для визначення середньорічного об'єму дощових вод, O_D , з території населеного пункту, що має різні види поверхонь, загальний коефіцієнт стоку, k_D , для загальної площі стоку, F_D , розраховується як середньозважена величина з окремих значень коефіцієнта стоку, наведеного у додатку 3, для площ стоку з різним видом поверхні.

3.15. Середньорічний об'єм снігових вод, O_C , визначають за формулою:

$$O_C = 10h_C k_C F_C,$$

де h_C - кількість опадів за холодний період року (загальна річна кількість снігових вод або запас води в сніжному покриві на початок сніготанення), мм, визначається за метеорологічними даними;

k_C - загальний коефіцієнт стоку снігових вод (з урахуванням прибирання снігу і втрат води за рахунок часткового поглинання водопроникними поверхнями в період відлиги дорівнює 0,6);

F_C - загальна площа стоку снігових вод з території підприємства, установи, організації, га.

3.16. Середньорічний об'єм поливально-мийних вод, O_{PM} , що надходить у вуличну мережу водовідведення, у разі відсутності засобу обліку на водопровідному трубопроводі, що подає воду на ці потреби, та у разі використання води для здійснення поливально-мийних робіт з додаткового джерела непитного водопостачання визначається за формулою:

$$O_{PM} = 10trF_{PM}k_{PM},$$

де t - питома витрата води на миття покриттів (як правило, приймається 1,35 л/м² на одне миття), л/м²;

r - середня кількість операцій поливання та миття на рік (складає близько 150), од.;

F_{PM} - площа твердих покриттів, на яких здійснюється миття, га;

k_{PM} - коефіцієнт стоку для поливально-мийних вод (приймається рівним 0,5).

(Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України №190)

4. Загальні вимоги до складу та властивостей стічних вод, які скидають у систему каналізації

4.1. До системи каналізації приймаються стічні води Підприємств, які не порушують роботу каналізаційних мереж та споруд, забезпечують безпеку їх експлуатації та можуть бути знешкоджені разом із стічними водами населених пунктів відповідно до вимог і нормативів чинного законодавства.

4.2. Кожне Підприємство скидає стічні води в каналізаційну систему населеного пункту через окремий випуск з обов'язковим улаштуванням контрольних колодязів, розташованих за межами Підприємства в місцях, що мають під'їзні дороги. Об'єднання випусків стічних вод від кількох Підприємств дозволяється тільки після контрольного колодязя на випуску кожного Підприємства.

4.3. Стічні води, які підлягають прийманню до каналізаційної мережі, не повинні:

- містити горючі домішки і розчинені газоподібні речовини, здатні утворювати вибухонебезпечні суміші;

- містити речовини, які здатні захаращувати труби, колодязі, решітки або відкладатися на їх поверхнях (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі, гіпс, вапно, пісок, металеву та пластмасову стружку, жири, смоли, мазут, пивну дробину, хлібні дріжджі та інше);

- містити тільки неорганічні речовини або речовини, які не піддаються біологічному розкладу;

- містити речовини, для яких не встановлено граничнодопустимих концентрацій (далі -- ГДК) для води водойм або токсичних речовин, що перешкоджають біологічній очистці стічних вод, а також речовин, для визначення яких не розроблено методи аналітичного контролю;

- містити небезпечні бактеріальні, вірусні, токсичні та радіоактивні забруднення;

- містити біологічно жорсткі синтетичні поверхнево-активні речовини (далі - СПАР), які важко руйнуються;

- мати температуру вище 40 град. С ;

- мати рН нижче 6,5 або вище 9,0;

- мати хімічне споживання кисню (далі - ХСК) вище біологічного споживання кисню за 5 діб (далі – БСК₅) більше ніж у 2,5 разу;

- містити забруднюючі речовини з перевищенням допустимих концентрацій, установлених даними Правилами приймання.

4.4. Категорично забороняється скидати в міську каналізаційну мережу:

- кислоти, розчинники, розчини, які містять або утворюють при змішуванні зі стічними водами сірководень, сірковуглець, оксид вуглецю, ціаністі сполуки, легко летючі вуглеводні та інші токсичні, горючі та вибухонебезпечні речовини;

- концентровані регенераційні, маточні та кубові розчини, також конденсат, нормативно чисті, дренажні, поливально-мийні та дощові води (при повній роздільній системі каналізації);

- стічні води, у яких містяться радіоактивні, токсичні речовини, солі важких металів і бактеріальні забруднення, у т.ч. стічні води інфекційних лікувальних закладів і відділень;

- стічні води Підприємств, взаємодія яких може призвести до утворення емульсій, токсичних або вибухонебезпечних газів, а також великої кількості нерозчинних у воді речовин. Такі стічні води перед випуском у каналізацію населеного пункту повинні бути знешкоджені та знезаражені на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або похованням утворених осадів.

Забороняється скидати на очисні споруди, осади із шламонакопичувачів, жируловлювачів та нафтоулавлювачів.

4.5. Стічні води Підприємств, що скидаються асенізаційним транспортом у спеціально відведених місцях, повинні відповідати вимогам цих Правил.

4.6. Перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання, погодженого з БМЕУ-8 здійснюється силами підприємств або особи, які мають відповідний дозвіл, що в подальшому іменується -- Перевізник.

4.7. Перевізник зобов'язаний одержати в Міській раді Дозвіл на цей вид діяльності за умовою оплати витрат БМЕУ-8 на злив і очищення рідких відходів. Дозвіл видається терміном на один рік.

4.8. Перевізник зобов'язаний заключити договір з БМЕУ-8 на очищення рідких відходів, з встановленням місця скиду у систему каналізації.

4.9. Перевізник зобов'язаний щокварталу (не пізніше 20 числа останнього місяця поточного кварталу) надавати до відділу водопостачання БМЕУ-8 інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають у систему каналізації.

4.10. У випадку не подання результатів аналізів, БМЕУ-8 здійснює контроль за якістю стічних вод, що скидають. При цьому Підприємство оплачує рахунок за виконані роботи.

4.11. БМЕУ-8 здійснює технічний і санітарний контроль за виконанням вимог цього розділу.

4.12. При порушенні правил скидання рідких відходів Перевізник оплачує послуги, надані за встановленим тарифом відповідно до розділу 5, враховуючи коефіцієнти кратності.

4.13. Споживачі несуть встановлену законодавством відповідальність за порушення вимог цих Правил відповідно до ст.52 Кодексу України з адміністративних правопорушень.

4.14. У разі наявності вигрібних ям на Підприємстві дані щодо вигрібних ям заносяться в Санітарні паспорти підприємства, що є невід'ємною частиною Договорів на вивіз рідких відходів. ████████

4.15. Вимоги до складу та властивостей стічних вод підприємств для безпечного їх відведення каналізаційною мережею

Показники якості стічних вод	Допустимі величини
Температура	не вище 40 град. С
pH	6,5 - 9,0
Азот амонійний г/куб.м	30
БСК ₅ , г/куб.м	не більше 350
Завислі речовини, г/куб.м	не більше 500
Сухий залишок г/куб.м	1055,5
Нафтопродукти, г/куб.м	5
Залізо г/куб.м	2,5
Хлориди, г/куб.м	298
Сульфати, г/куб.м	80,7
Фосфати г/куб.м	10
СПАВ (синтетичні поверхнево-активні речовини) мг/л	20
Жири рослинні та тваринні г/куб.м	не більше 50
Нерозчинні масла, смоли, мазут	не допускаються
Кислоти, горючі суміші, токсичні та розчинені газоподібні речовини, здатні утворювати в мережах та спорудах токсичні гази. Концентровані маточні та кубові розчини	не допускається
Будівельне, промислове, господарсько-побутове сміття, ґрунт, абразивні речовини	не допускається
Радіоактивні речовини (**), епідеміологічно небезпечні, бактеріальні та вірусні, забруднення	не допускається

Прим. Допустимі величини згідно Додатку №1 та Додатку №2 Правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України, затверджено в Мін'юсті 19 лютого 2002 р.

5. Порядок контролю за скидом стічних вод у каналізацію населеного пункту

5.1. Підприємства зобов'язані здійснювати контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи міської каналізації. Перелік забруднень, наявність яких проводиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються в договорі власником очисних споруд -- БМЕУ-8.

5.2. Підприємства зобов'язані щокварталу (не пізніше 15 числа останнього місяця поточного кварталу) надавати до відділу водопостачання БМЕУ-8 інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод згідно протоколів досліджень, які вони скидають до міської каналізації. Інформацію підписують керівник Підприємства та особа, відповідальна за водовідведення. Керівник Підприємства несе відпо-відальність за достовірність інформації.

5.3. У випадку не подання результатів аналізів, БМЕУ-8 здійснює контроль за якістю стічних вод, що скидають. При цьому Підприємство оплачує рахунок за виконані роботи.

5.4. Відбір проб стічних вод Підприємств виконується уповноваженими представниками БМЕУ-8, що фіксується у спеціальному журналі або акті, який підписують як представники БМЕУ, так і представник Підприємства-абонента. У разі неявки уповноваженого представника Підприємства або при його відмові підписати акт останній підписується представниками БМЕУ-8 із зазначенням прізвища представника абонента, який відмовився підписати акт.

5.5. При відмові Підприємства виділити відповідальну особу для відбору проб, зволіканні з допуском представника БМЕУ-8 на територію Підприємства (більш ніж 30 хвилин після його прибуття) або створенні перешкод у відборі проб з боку представників Підприємства, БМЕУ-8 виставляє Підприємству рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинене дане порушення.

5.6. При виявленні перевищення ДК забруднень у стічних водах, БМЕУ-8 направляє Підприємству повідомлення про виявлене перевищення ДК забруднень (листом або телефонограмою) протягом 15 днів.

Протягом шестимісячного терміну після виявлення перевищення ГДК БМЕУ-8 направляє Підприємству претензію, до якої додаються: копія акта про відбір проби, копія результатів аналізу стічних вод, розрахунок величини додаткової плати за скид стічних вод.

5.7. Результати аналізів стічних вод повинні фіксуватися у робочих журналах, які зберігаються на Підприємстві безстроково.

5.8. Підприємства, які скидають стічні води до міської каналізації, повинні забезпечити можливість проведення БМЕУ-8 будь-який час доби контролю за скидом стічних вод, включаючи надання необхідних відомостей та експлуатаційного персоналу.

5.9. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах Підприємств використовуються як дані лабораторії БМЕУ-8, так і результати вибіркового контролю, виконаного лабораторіями місцевих органів Держсанепіднагляду, охорони навколишнього природного середовища або іншими лабораторіями, акредитованими у даній галузі акредитації.

5.10. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів шкідливих речовин, проведення аварійно-відновлювальних робіт Підприємства повинні негайно інформувати БМЕУ-8, місцеві органи Держсанепіднагляду.

5.11. За наявності локальних очисних споруд Підприємства повинні здійснювати кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять, очищених стічних вод та враховувати об'єми видалених із стічних вод осадів. На вивіз та утилізацію осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються на Підприємстві не менше трьох років.

6. Нормативи плати за скид стічних вод підприємств у системи каналізації населених пунктів

6.1. У разі повної відповідності якості та режиму скиду стічних вод місцевим Правилам приймання та укладеному договору Підприємства сплачують за послуги водовідведення по тарифу, установленого згідно з чинним законодавством для відповідної категорії абонентів.

6.2. Додаткові обсяги стічних вод Підприємств (не враховані договором), що надходять до міської каналізації, потребують додаткових витрат матеріальних та енергетичних ресурсів на їх транспортування та очищення.

6.3. Підприємства сплачують БМЕУ-8 за скид об'ємів стічних вод, які перевищують указані в договорі, у п'ятикратному розмірі встановленого тарифу відповідно до умов договору.

6.4. Підприємства, що здійснюють скид та не мають договору, сплачують БМЕУ-8 в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу за весь обсяг скинутих за час відсутності договору стічних вод відповідно до місцевих Правил приймання.

6.5. За додаткову кількість стічних вод, що надходить до міської каналізації у період дощів та сніготанення через люки каналізаційних колодязів та приймачі дощової каналізації на території Підприємств, останні сплачують згідно Правил користування.

6.6. Нормативи плати за скид понаднормативних забруднень у системи каналізації населених пунктів (Нп) установлюються на рівні виробничої собівартості очищення 1 куб.м стічних вод з умістом забруднень у межах установлених в місцевих Правилах приймання допустимих концентрацій забруднюючих речовин.

6.7. Виробнича собівартість очищення 1 куб.м стічних вод визначається згідно з Порядком формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення (наказ Держбуду України від 27.06.2001 №139 зареєстрованим Мін'юстом України 23.08.2001 за №748/5939).

6.8 Порядок обчислення плати за скид стічних вод підприємств у системи каналізації населених пунктів

Величина плати за скид стічних вод у систему каналізації населеного пункту (Пс) розраховується за формулою: $P_c = T \cdot V_{\text{дог}} + 5 T \cdot V_{\text{пдог}} + V_{\text{пз}} \cdot K_k \cdot H_n$,

де T – тариф, установлений за надання послуг водовідведення Підприємствам, віднесеним до відповідної категорії абонентів, грн./куб.м;

$V_{\text{дог}}$ – обсяг скинутих Підприємством стічних вод у межах, обумовлених договором, куб.м; $V_{\text{пдог}}$ – обсяг скинутих Підприємством стічних вод понад обсяги, обумовлені договором, куб.м; $V_{\text{пз}}$ – обсяг скинутих Підприємством стічних вод з понаднормативними забрудненнями, куб.м; K_k – коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми;

H_n – встановлений норматив плати за скид понаднормативних забруднень у систему.

6.9. При перевищенні рівня вмісту забруднюючих речовин у стічних водах, що скидаються у систему каналізації, порівняно з встановленими місцевими Правилами приймання, Підприємства сплачують БМЕУ-8 плату за скид понаднормативних забруднень.

6.10. У разі виявлення залпового скиду забруднюючої речовини застосовується коефіцієнт кратності $K=20$

6.11. За відхилення показника рН від установлених меж на одну одиницю застосовується $K = 2$; на 2 та більше одиниць – $K = 10$.

6.12. За перевищення відношення ХСК/БСК $\leq 2,5$ коефіцієнт кратності визначають за формулою:

$$K = \frac{\text{ХСК}}{(2,5 \times \text{БСК}_5)} - 1$$

6.13. За скид стічних вод з температурою вище ніж 40°C , скид тільки мінеральних солей - $K=2$.

6.14. За встановлений факт порушення інших загальних вимог (скид конденсату, дощового та дренажного стоку при роздільній системі каналізації, скид речовин, заборонених до скиду в міську каналізацію) - $K=5$.

6.15. При виявленні БМЕУ-8 у ході контролю якості стічних вод, що скидаються Підприємством, перевищення фактичної концентрації одного виду забруднення (C_{ϕ}) над установленою договором або місцевими Правилами приймання допустимою концентрацією (далі - ДК) коефіцієнт кратності для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень визначають за формулою

$$K = \frac{C_{\phi}}{DK} - 1.$$

Коефіцієнт кратності при перевищенні ДК однієї речовини не може перевищувати 5, окрім випадків, передбачених підпунктами 5.9 та 5.10.

6.16. Якщо БМЕУ-8 установлений факт скиду Підприємством токсичних або радіоактивних забруднень, приймання яких до каналізації не було обумовлено договором або місцевими Правилами приймання, тоді коефіцієнт кратності дорівнює 5.

6.17. Якщо встановлений факт одночасного скиду до міської каналізації кількох забруднень у концентраціях, що перевищують ДК, коефіцієнт кратності K_k визначають за формулою:

$$K_k = \left(S \sum_{i=1}^n \frac{C_{\phi i} - DK_i}{DK_i} \right),$$

де $C_{\phi i}$ - фактична концентрація в стічних водах Підприємства i -ї речовини;

DK_i - допустима концентрація i -ї речовини, яку встановлено договором або місцевими Правилами приймання для даного Підприємства.

6.18. Загальний коефіцієнт кратності з урахуванням перевищення допустимої концентрації кількох речовин та інших порушень не може бути більше ніж 10. (Якщо за розрахунком K_k вийшло більше ніж 10, то приймають $K=10$, крім випадків, передбачених підпунктами 5.9 та 5.10 Правил.

6.19. Період, за який стягується плата за скид Підприємством стічних вод з перевищенням допустимих концентрацій, установленим разовим аналізом, але не більше трьох календарних місяців (місяця, у якому відібрана проба, та двох попередніх місяців). Підвищена плата стягується за весь обсяг стічних вод, скинутих Підприємством за цей період з даного об'єкта.

6.20. У разі виявлення залпового скиду обсяг скинутих стічних вод визначається за актами, якими зафіксовані початок та закінчення скиду.

7. Відповідальність і заходи впливу за порушення правил

7.1. У разі стягнення з БМЕУ-8 органами Мінекоресурсів України збору за понадлімітні обсяги скидів забруднюючих речовин або відшкодування збитків, заподіяних унаслідок порушення природоохоронного законодавства, БМЕУ-8 може пред'являти регресний позов на всю суму збитків Підприємствам, з вини яких це сталося («Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів», наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 18.05.95 N37, із змінами та доповненнями, і зареєстрованої у Мін'юсті України 01.06.95 за N 162/698)

7.2. При необхідності перекладання аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд каналізації внаслідок агресивного впливу стічних вод Підприємств кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) $K_{\text{заг}}$ розподіляють між Підприємствами, які скидали стічні води з порушенням місцевих Правил і з вини яких сталося їх руйнування, згідно з формулою:

$$K_i = \frac{Q_i \cdot \text{Ш}_i}{Q_i \times \text{Ш}_i} K_{\text{заг}} ,$$

де K_i - відшкодування заподіяних збитків і-м Підприємством на відновлення зруйнованих мереж і споруд, тис.грн.;

Q_i - середньодобова витрата стічних вод, які скидає і-е Підприємство, куб.м/добу;

Ш_i - сума платежів за скид понаднормативних забруднень 3 агресивними властивостями, стягнута БМЕУ-8 за останні три роки з і-го Підприємства, тис.грн.

7.3. Розрахунок участі Підприємств у відновленні зруйнованих мереж і споруд каналізації виконує БМЕУ-8 та подає на затвердження місцевим органам державної влади, які приймають рішення про першочергові відновлювальні роботи. Якщо Підприємство відмовляється від участі в цих роботах, БМЕУ-8 застосовує до нього заходи, передбачені договором.

7.4. При засміченні каналізаційних мереж забрудненнями Підприємств (жирами, осадами, грубо-дисперсними зависями), які призводять до обмеження пропускної спроможності міської каналізаційної мережі, Підприємства відшкодовують витрати на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів з притягненням їх сил та засобів.

8. Порядок та періодичність відбору контрольних проб

8.1. БМЕУ-8 здійснює контроль якості стічних вод Споживачів з метою визначення відповідності їх складу встановленим вимогам. Робота проводиться згідно до плану - графіка відбору проб, затвердженого керівником БМЕУ-8, шляхом відбору разових проб.

8.2. Перелік показників, що контролюються, і частота контролю встановлюється за показниками, внесеними до Дозволу на спецводокористування №0509/Пол від 02.07.2015р., де регламентується діяльність БМЕУ-8, а також за показниками, характерними для окремих галузей промисловості.

8.3. Для Споживачів, які мають стабільний склад стічних вод, що підтверджується результатами спостережень протягом декількох років, БМЕУ-8 може здійснювати лабораторний контроль за скороченою схемою за окремими характерними показниками.

8.4. ПОРЯДОК ВІДБОРУ ПРОБ

8.4.1. Відбір стічних вод, що скидаються Споживачем до каналізаційної мережі, здійснюється уповноваженим представником БМЕУ-8 в присутності представника Споживача. При цьому складається акт відбору проб у 3-х примірниках, які підписують як представник БМЕУ-8, так і представник Споживача. Форма акта відбору проб надана у додатку № 1.

8.4.2. Споживачі повинні надати можливість відбору проб БМЕУ-8 у будь-який час доби, забезпечуючи при цьому надання необхідних відомостей щодо системи каналізації, та виділити уповноваженого експлуатаційного персоналу для відбору проб.

8.4.3. Уповноваженим для відбору проб представником Споживача може бути особа, яка вказана в Договорі з Споживачем, або призначена наказом, або інший представник, який має доручення щодо права відбору проб. Копія наказу або доручення повинна додаватися до акта відбору проб.

8.4.4. Якщо Споживач відмовляється виділити відповідальну особу для відбору проб, зволікає з допуском пробовідбірника БМЕУ-8 на територію Споживача більш ніж 30 хвилин, пробовідбірник передає по телефону у відділ водопостачання БМЕУ-8 повідомлення щодо причин неможливості відбору проб у даного Споживача.

8.4.5. Відділ водопостачання робить відповідний запис в журналі реєстрації аварійних ситуацій на каналізації та вказує точний час отримання інформації і прізвище пробовідбірника та передає телефонограму до Споживача щодо ненадання можливості для відбору проб.

8.4.6. При цьому складається акт відбору проб в односторонньому порядку, який є підставою для того, щоб виставити Споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднюючих речовин з коефіцієнтом кратності, який дорівнює 5 за розрахунковий місяць, у якому було здійснено дане порушення.

8.4.7. У випадку відсутності (неявки) уповноваженого представника Споживача, або його відмові від підписання акту, останній підписується представниками БМЕУ-8 з вказівкою фамілії, посади представника Споживача, який відмовився від підписання акту.

8.4.8. У випадку виявлення (на підставі візуальної оцінки або нехарактерного запаху) аварійних залпових скидів стічних вод, що надходять на очисні споруди, обслуговуючий персонал споруд оперативно передає дану інформацію адміністрації БМЕУ-8 для організації відбору проб.

8.4.9. Відбір проб повинен виконуватись на всіх насосних станціях, стічні води яких поступають на очисні споруди, і далі у Споживачів, стоки яких поступають на каналізаційні насосні станції, де було зафіксовано залповий скид.

8.4.10. При цьому оформлюється протокол виявлення залпового скиду, де вказується час початку залпового скиду, який підписують два представники БМЕУ-8, а також акт відбору проб у Споживача згідно до вимог чинної Методики.

8.4.11. Припинення залпового скиду повинно підтверджуватись протоколом результатів аналізу атестованої лабораторії без допустимої концентрації (далі ДК).

8.4.12. Усі лабораторні дослідження за фактами залпових скидів, що виявляються, повинні виконуватись за рахунок Споживачів.

8.5. МІСЦЯ ВІДБОРУ ПРОБ

8.5.1. Відбір проб, при скиді стічних вод Споживачів до міської каналізаційної мережі, виконується з контрольних колодязів (далі КК), що знаходяться на каналізаційному випуску Споживача безпосередньо перед приєднанням до збірною чи головного каналізаційного колектора БМЕУ-8, розташованих за межами Споживача.

8.6.2. Об'єднання випусків стічних вод від кількох Споживачів дозволяється тільки після КК(контрольний колодязь) на випуску кожного Споживача. Один чи декілька КК, на підключенні до каналізаційної мережі, мають бути зазначені на схемі та мати ідентифікаційні номери (таблички). Схеми підключення КК до каналізаційної мережі, їх маркування затверджуються Споживачем за узгодженням з БМЕУ-8 і передаються до БМЕУ-8.

8.7.3. У випадку наявності двох і більше КК, Споживачем надається інформація про обсяги стічних вод, що скидаються, або їх відсотковому співвідношенню індивідуально для кожного колодязя.

Контрольні колодязі улаштовуються і експлуатуються Споживачами.

8.6. ВИДИ ТА ОБСЯГИ ПРОБ

8.6.1. З метою контролю якості стічних вод Споживачів БМЕУ-8 здійснює відбір **разових проб**. Визначені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин в стічних водах є підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

8.6.2. **Разова проба** характеризує склад і властивості води в даному місці на момент відбору. Разову пробу отримують однократним відбором всього необхідного для аналізу обсягу води в заданій точці відбору.

8.6.3. При скиді незначних обсягів стічних вод необхідна кількість разової проби відбирається шляхом змішання декількох обсягів стічної води, відібраних в КК, з рівними інтервалами часу – 5 – 15 хвилин.

8.6.4. При відборі проб для виконання паралельних досліджень у декількох лабораторіях здійснюється відбір разової проби до однієї ємності, з якої вода при постійному перемішуванні розливається в ємності для відбору проб всіх представників.

8.7.5. Обсяг проби, що відбирається, залежить від кількості та виду інгредієнтів, що визначаються.

9. Порядок проведення аналізу проб

9.1. ПРАВИЛА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНОГО КОНТРОЛЮ

9.1.1. Лабораторії, що виконують аналіз складу стічних вод, повинні бути атестовані у галузі проведення вимірювань якості стічних вод, постійно дотримуватись критеріїв атестації, що забезпечує виконання метрологічних робіт на належному рівні, у тому числі:

- організаційну структуру лабораторії, склад спеціалістів, їх кваліфікаційний рівень, наявність атестованих робочих місць;
- наявність необхідної нормативної, організаційної та методичної документації в галузі атестації, а також систему її актуалізації;
- наявність повірених засобів вимірювальної техніки, а також встановлення системи контролю її працездатності;
- систему забезпечення якості, яка передбачає проведення постійного контролю за якісним проведенням метрологічних робіт;
- систему контролю правильності оформлення робочих журналів, протоколів та інших матеріалів за результатами метрологічних робіт.

9.1.2. Результати проведення досліджень стічних вод Споживачів фіксуються у робочих та зведеному журналах реєстрації аналізів з підписами виконавців та оформленням протоколів.

9.1.3. Форма протоколу результатів аналізу стічних вод надана у додатку.

9.1.4. При виявленні перевищень ДК забруднень у стічних водах, направляє повідомлення згідно пункту 4.6 цих Правил.

9.2. ОБЛАДНАННЯ ТА ПОСУД ДЛЯ ВІДБОРУ ТА ЗБЕРЕГАННЯ ПРОБ

9.2.1. Пробовідбірники для відбору стічних вод повинні бути виготовлені з матеріалів, які не викликають забруднення проб, мати просту конструкцію, легко очищуватися.

9.2.3. Разові проби звичайно відбираються вручну. Для зберігання та транспортування проб стічної води використовуються банки з поліетилену та скла із закругленими, притертими пробками. Гумові пробки не придатні для визначення органічних сполук.

9.2.4. Використання непрозорих або коричневих скляних посудин, може значно зменшити негативний вплив світла на пробу.

9.2.5. Посудини, у яких зберігаються проби для визначення фосфатів, ПАР не можна мити мийними засобами; не можна використовувати хромову суміш для очищення посудин при визначенні сульфатів та хрому.

9.2.6. Поліетиленові посудини очищуються соляною кислотою концентрацією 1 моль/дм³, потім їм дають обсохнути протягом 1-2 днів, а потім ретельно промивають дистиллятом. Можна поліетиленові посудини мити наповненням розчином азотної або соляної кислоти в кількості 1 моль/дм³ і залишати у такому стані щонайменше на один день, після чого промити дистильованою водою.

9.2.7. Посудини, які містять у собі проби, повинні бути чітко маркіровані. Маркування повинно бути міцним, що дозволяє ідентифікувати пробу в лабораторії.

9.3. ТЕХНІКА ВІДБОРУ ПРОБ

9.3.1. Перед виїздом на відбір проб пробовідбірник повинен перевірити наявність бланків актів відбору проб, необхідного для відбору проб обладнання та його придатність для використання. При перевірці обладнання необхідно переконатися:

- у відсутності глибоких подряпин, ознак зношуваності, чистоті пробовідбірників, лійок;
- у відсутності ознак зношуваності та належності кріплень мотузки, ланцюга, ручки обладнання для відбору проб;

- у наявності необхідної кількості корзин, ящиків для пересування проб, у відсутності їх пошкоджень та ознак зношуваності; при необхідності обробити їх дезинфікуючою сумішшю;

- у тому, що ємності для відбору проб не пошкоджені, закриті кришками та зберігаються безпечно.

9.3.2. Слід промити все обладнання для відбору проб: ємності для транспортування проб, прилад для відбирання проб, а також останній метр мотузки або ланцюга, або ручки обладнання для відбирання проб стічної води.

9.3.3. При відборі проб для визначення фізико-хімічних параметрів необхідно заповнювати посудини під пробку, щоб уникнути контакту з повітрям та інтенсивного струсу проби.

9.3.4. Відбір проб води для визначення нафтопродуктів, жирів та масел повинен проводитись сухими скляними широкогорлими банками з притертою пробкою шляхом одноразового наповнення без переливу. При цьому банки для відбору проб не ополіскуються; ці ж банки з відібраною пробкою доставляються у лабораторію, при виконанні аналізу відібраний об'єм проби використовується повністю.

9.4. ЗБЕРЕГАННЯ, ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРОБ

9.4.1. Зберігання проб стічних вод припускається лише у випадку неможливості проведення аналізу відразу після відбору проб, при цьому необхідно дотримуватись дозволених термінів. У випадках неможливості виконання лабораторних досліджень одразу після відбору проб згідно вимог діючих НД, проби необхідно консервувати. Інформацію про консервування проб приведена у додатку № 3.

9.4.2. Посудини, що містять проби, повинні зберігатися і бути закритими таким чином, щоб не погіршувався їх вміст, та не відбувалася втрата її частини під час транспортування.

9.4.3. Тара для транспортування проб може бути виготовлена з пластмаси, дерева, пінопласту, картону та повинна бути с перегородками.

9.4.4. Транспортування проб стічних вод здійснюється будь яким дозволеним видом транспорту, який забезпечує збереження проб та їх швидку доставку. При транспортуванні необхідно вилучити перегрів та переохолодження проб.

10. Література

1. Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища”

2. Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України [№ 403/6691 від 26 квітня 2002р]

3. Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України
4. Правила охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами [№ 465 від 25 березня 1999р.]
5. Інструкція про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів, [№ 402/6690 від 26 квітня 2002р]
6. Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України [№ 190 від 27 червня 2008р.]

Додаток №1

Технічні умови

на скид стічних вод Абонентів у каналізаційну мережу м.Гребінка

Гребінківським будівельно-монтажним експлуатаційним управлінням видано ці технічні умови для Абонента _____

—
на термін _____
з урахуванням субабонентів:

_____ на підставі: заявки Абонента № _____ від _____
«Паспорта водного господарства», виконаного в _____
_____ а також:

1. Викопіровки з генплану міста у М 1:500 із нанесеними мережами водопроводу та каналізації.
2. Акту обстеження промислового майданчика представником БМЕУ-8.
3. Документів, що підтверджують ліміт водоспоживання, форму 2 ТП Водгосп.
4. Аналізів стічних вод, що скидаються.

Дозволяється скидання промислових стічних вод за умови:

1. Дотримання Абонентом «Правил приймання стічних вод Абонентів у каналізаційну мережу БМЕУ-8»;

2. Відповідності об'єму стічних вод, що скидаються, лімітам водоспоживання, затверджених Абоненту

- міськводопровід _____ м3/міс.
- Арт. свердловина _____ м3/міс.
- Горяча вода _____ м3/міс.
- Поверхневих джерел _____ м3/міс.
- Інші джерела _____ м3/міс

Зливові та дренажні стічні води, що підключені до міської каналізації з площі _____ га

3. Дотримання допустимої величини показників (ДВП) забруднень в стічних водах, що скидаються, які встановлені згідно «Правилам приймання стічних вод Абонентів у каналізаційну мережу БМЕУ-8»:

№ п/п	Найменування показника	Встановлена ДВП, мг/л	№ п/п	Найменування показника	Встановлена ДВП, мг/л
1			13		
2			14		
3			15		
4			16		
5			17		
6			18		
7			19		
8			20		
9			21		
10			22		
11			23		
12			24		

4. Підключення Абонента до міської каналізації за адресою _____

—
через контрольний колодязь, розташований _____
—

5. Надання Абонентом до _____
плану природоохоронних заходів та Паспорта водного господарства

Особливі умови

1. По закінченню терміна дії технічних умов, вони повинні бути подовжені або замінені на нові.
2. У випадку зміни балансу водного господарства Абонента в результаті реконструкції, розширення підприємства або за іншими причинами повинні бути одержані нові технічні умови і переоформлені у 10-денний термін після підписання акту про приймання нових споруд в експлуатацію.
3. Усі вишукування та технічні обґрунтування, що пов'язані з питаннями водовідведення та виконання аналізів стічних вод, здійснюється силами та засобами Абоненту.

Керівник Виконавець обстеження

Телефон _____

Додаток №2

Найменування
підприємства _____

Відомча приналежність _____

П.І.Б., і телефон директора _____

Адреса підприємства _____

АКТ ОБСТЕЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Дата обстеження _____

Представниками БМЕУ-8 _____

(П.І.Б. що перевіряють)

в присутності представників підприємства _____

(П.І.Б, посада)

було проведено обстеження підприємства з метою видачі технічних умов на скидання виробничих стічних вод у каналізацію БМЕУ-8.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.

1.1. Абонент користується водою від:

водопроводу БМЕУ-8 _____ м³/доб. ліміт від “ ” _____ р. _____ м³/доб.;

артсвердловини _____ м³/доб.;

із відкритої водойми _____ (найменування водойми) у к-ті _____ м³/доб.; із

технічного Водопроводу _____ у к-ті _____ м³/доб. (найменування системи)

1.2. Виробничі стоки утворюються від:

_____ м³/доб

(найменування процесу)

_____ м³/доб

_____ м³/доб

1.3. У виробничу каналізацію скидається: _____ м³/доб. у тому числі: _____ м³/доб. від _____

(найменування процесу)

на _____

(найменування очисних споруд)

Виробнича каналізація залучена до _____

(найменування системи)

1.4. У каналізацію скидається також поверхневий стік із території _____ га 35

1.5. Разом у міську каналізацію скидається _____ м³/доб. стоків у тому числі: _____ м³/доб. побутових

_____ м³/доб. виробничих

_____ м³/доб. нормативно-чистих

_____ м³/доб. гарячої води

_____ м³/доб. поверхневих вод

2. ЛОКАЛЬНІ ОЧИСНІ СПОРУДИ

2.1. На очисні споруди _____

(зазначити тип споруд)

надходить _____ м³/добу. стоків від _____

(найменування процесу)

2.2. Проект очисних споруд розроблений у 19__ р. інститутом _____ і узгоджений з БМЕУ-8 № _____ від _____

2.3. Споруди введені в експлуатацію в 19__ р. Акт держкомісії підписаний _____ (без) представниками БМЕУ-8

2.4. Параметри роботи споруд:

2.5. Продуктивність _____ м³/добу.

2.6. Склад споруд _____

2.7. Характеристика стоків, що надходять на очисні споруди: мг/л _____

2.8. Характеристика стоків після очищення: мг/л _____

2.9. Висновок про роботу очисних споруд із указівкою виявлених недоліків:

2.10. Відомчий лабораторний контроль проводиться _____

якою лабораторією

і _____ встановленому інспекцією порядку.

(не) відповідає

3. УМОВИ ПРИЙМАННЯ ВИРОБНИЧИХ СТОКІВ

3.1. Аналізи відібраних стічних вод (по окремих точках і по випусках)

_____ (дата, номер точки або випуску)

виявили вміст забруднюючих речовин у стоках вище встановлених норм по таких показниках:

3.2. Відомості про утилізацію відходів гальванічного виробництва, паливно-мастильних матеріалів і т.д. _____

з додатком копії довідки, узгодженої з контролюючими органами

3.3. Місце вивозу нечистот при наявності вигріба _____

3.4. Скидання стоків здійснюється за узгодженням з БМЕУ-8 № _____ від _____

3.5. Останні розпорядження БМЕУ-8 від _____

_____ (виконано, не виконано, виконано частково, що саме не виконано)

4. ВИСНОВКИ

Підприємство _____ "Правила приймання стічних вод у систему каналізації БМЕУ-8" _____.

(не) порушує

БМЕУ-8 _____ (не) дає згоду на скидання виробничих стічних у каналізаційну мережу БМЕУ-8.

5. КЕРІВНИЦТВУ ПІДПРИЄМСТВА ПРОПОНУЄТЬСЯ:

Обстеження виконав:

Представники підприємства:

_____ підпис   прізвище

_____ підпис   прізвище

_____ підпис   прізвище

_____ підпис   прізвище

Скидання або вивіз виробничих стічних вод _____ у каналізаційну мережу (не) дозволяю Керівник БМЕУ-8

М.П.

_____ 20__ р.

Додаток №3

Гребінківське будівельно-монтажне експлуатаційне управління

АКТ № _____

відбору проб стічних вод споживачів

від "____" _____ 20__ року

Назва споживача _____

(з вказівкою адреси)

Назва об'єкту контролю _____

Місце

відбору _____

Дата та час відбору _____

Види проб : разова, об'єднана (усереднена).

Спосіб відбору: ручний, автоматичний.

Мета відбору: лабораторне дослідження якості води.

Відомості про показники контролю, кількість проб, методах її консервування та тари:

№ тари	Показники контролю	Характеристика тари	Об'єм проби	Відомості про консервацію проби

Візуальна, органолептична характеристика проби

_____

—

_____

Граничний термін та умови зберігання проби _____

_____

Проба відібрана:

представником БМЕУ

представник споживача

посада _____

посада _____

П.І.Б. _____

П.І.Б. _____

підпис

підпис

Проба доставлена для виконання дослідження у лабораторію _____

_____

—

(БМЕУ, підприємство, незалежна організація)

Відмітка про пломбування проби _____

(дата та час)

—

(підпис пробовідбірника)

Акт складений у _____ примірниках.

Додаток №4

Інформація про об'єми відбираємих проб

Назва показників	Тип посуду	Об'єм та методика наповнення
рН, завислі речовини, БСК, іони амонію, хлориди, сульфати, сухий залишок, ХСК, АПАР, феноли	скло	Не менш 4,5 л Заповнити посуд до самого верху і закрити її пробкою так, щоб не залишалось місця для повітря над пробкою.

pH, завислі речовини, БСК, іони амонію, хлориди, сульфати, сухий залишок	скло або пластики	Не менш 2,5 л Заповнити посуд до самого верху і закрити її пробкою так, щоб не залишалось місця для повітря над пробкою.
pH, завислі речовини, БСК, іони амонію, хлориди, сульфати, сухий залишок, метали: залізо, мідь	пластики	Не менш 3,5 л Заповнити посуд до самого верху і закрити її пробкою так, щоб не залишалось місця для повітря над пробкою.
ХСК, АПАР	пластики	Не менш 1,0 л
нафтопродукти	скло	1-3 л у залежності від змісту. Одноразове наповнення без переливу.
жири та масла	скло	1-3 л у залежності від змісту. Одноразове наповнення без переливу.

Додаток № 5 до методики

Методи консервування та зберігання проб

Назва показника	Тип посуду	Відомості про консервування та зберігання проб	Максимальний час зберігання проби до аналізу	Нормативна документація
1	2	3	4	5
амоній-іони	скло (С) або пластики (П)	Охолодження до температури від 2 до 5°C Консервація додаванням 1 см ³ конц. сірчаної кислоти на 1 дм ³ проби	У день відбору дві доби	КНД 211.1.4.030-95

БСК	С або П	Зберігають при температурі від 3 до 4 °С у холодильнику	24 години	КНД 211.1.4.024-95
Загальний вміст заліза	П	З сульфосаліциловою кислотою – не консервують З ортофенантроліном -- консервація додаванням 2 см ³ конц. соляною або 2,5см ³ конц. азотної кислоти на кожні 100 см ³ проби.	Не регламентується Не регламентується	КНД 211.1.4.040-95 КНД 211.1.4.034-95
Мідь	П	Консервація додаванням 5 см ³ конц. азотної кислоти або соляної кислоти 1 дм ³ проби.	У день відбору Не регламентується	КНД 211.1.4.035-95
Нафто продукти	С	Консервація додаванням 5-10см ³ екстрагента на 1 дм ³ проби.	На протязі 3 годин після відбору 1 місяць	ГОСТ 17.1.4.01-80
рН	С або П	Транспортування за низкої відпочаткової температури	Одразу після відбору 6 годин	ДСТУ ISO 5667/3-85
АПАР	С	Консервація додаванням 2 см хлороформу на 1 дм ³ проби. Охолодження до температури від 3 до 5°С.	У день відбору 1 тиждень	КНД 211.1.4.017-95
Сульфати	С або П	Охолодження до температури від 2 до 5°С	1 тиждень	ДСТУ ISO 5667/3-85
Хлориди	С або П	Без консервування	1 місяць	ДСТУ ISO 5667/3-85
1	2	3	4	5
ХСК	С	Охолодження до температури від 3 до 4°С. Консервують додаванням 1 см ³ конц. сірчаної кислоти 1 дм ³ проби.	24 години 5 діб	КНД 211.1.4.021-95
Жиру та масла	С	Консервація екстрагентом, вживаємий при виконанні аналізу. Охолодження до температури від 2 до 5°С.	24 години	ДСТУ ISO 5667/3-85
Завислі речовини	С або ПС		24 години	КНД 211.1.4.039-95
Сухий залишок	С або П		24 години	КНД 211.1.4.042-95

